

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

NMPP 2024-2025 m. m. aktualijos pradiniam ugdyme: lietuvių kalba

Nadia Venskuvienė
Vilniaus universitetas
Ugdymo mokslų institutas

NMPP 4 kl. lietuvių kalba: užduoties (testo) atlikimo trukmė

Bendra užduoties atlikimo trukmė: **60 minučių**

- I dalis: Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas.
- II dalis: Teksto komponavimas ir kalbos pažinimas.

Bendra užduoties taškų suma – **25 taškai**.

Užduotis rengiama remiantis Lietuvių kalbos ir literatūros bendrosios programos mokymo(si) turiniu 1–4 klasėms ir pasiekimų lygių požymiais. Iš 4 klasės, atsižvelgiant į numatytą NMPP vykdymo datą, neįtraukiamas neišeitas mokymo(si) turinys.

Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas (15 taškų)

- Parenkami į Lietuvos kalbos ir literatūros bendrąją programą **nejtraukti tekstai ar jų ištraukos**.
- Pateikiami du tekstai, kurių bendra apimtis – **200–300 žodžių**.

Sudarant skaitymo, teksto supratimo ir literatūros bei kultūros pažinimo užduotis aprėpiami šie aspektai:

- teksto esmės suvokimas (*pvz., teksto tema, pagrindinė mintis, teksto tikslas*),
- teksto detalių išskyrimas ir aptarimas (*pvz., įvykis, laikas, vieta ir pan.*),
- nuomonės apie perskaitytą tekstą pateikimas (*nuomonė, remiantis tekstu*),
- veikėjų ir (ar) objektų išskyrimas ir aptarimas (*pvz., veikėjai, jų poelgiai, santykiai, objektai, jų forma, išvaizda ir pan.*),
- teksto kalbinės raiškos elementų suvokimas (*pvz., vaizdingų posakių supratimas, autoriaus pateiktos minties supratimas*).

Teksto komponavimas (5 taškai)

Teksto komponavimo užduotyje tikrinami šie gebėjimai:

- teksto komponavimo ir redagavimo,
- temos supratimo,
- tinkamų kalbos priemonių vartojimo, siekiant teksto taisyklingumo, aiškumo, rišlumo.

Teksto komponavimo užduotis formuluojama kartu su įvestimi, pateikiant trumpą, aiškiai suformuluotą, nesunkiai įsivaizduojamą situaciją ir nurodant, kokio pobūdžio tekstą reikia sukomponuoti (*pasakojimą, laišką, žinutę, skelbimą, kvietimą, reklamą, receptą ar kt.*).

Teksto komponavimas

Sudarant teksto komponavimo užduotį aprėpiami šie aspektai:

- teksto turinio komponavimas (*pvz., iš pateiktų sakinių sudaryti (sudėlioti) rišlų tekstą pagal pateiktą situaciją*),
- teksto struktūros išdėstymas (*pvz., iš pateiktų pastraipų logiškai ir tikslingai grafiškai sudėlioti tekstą, paisant struktūros reikalavimų*),
- kalbinės raiškos išpildymas (*pvz., papildyti tekstą pateiktais (vaizdingais) žodžiais ir/ ar posakiais*),
- Raštingumas (*jrašyti žodžiuose praleistas raides*).

Rekomenduojama teksto komponavimo užduoties atlikimui pateikto teksto apimtis – **50-100 žodžių**.

Teksto turinio komponavimas

Iš pabirusių sakinių sudėliokite tekstą pagal prasmę, nutempdami sakinius į tuščią laukelį. Pradėkite nuo pavadinimo. (1 taškas)

	<i>(Pavadinimas)</i>
Stūkso miškai ir sodai sustingę, tūno kietoje žemėje žolės, visi žiemos miegą miega.	
Ateis pavasaris, atbus, kam per žiemą miegoti lemta; suoš miškas, sušlamės sodas, sužaliuos, margai pasipuoš pievos, laukai; sučiulbės sugrįžę iš šiltesnių kraštų paukšteliai.	
Atėjo žiema, apsidairė, ar visi jos laukia: ar medžiai ir žolės vasaros apdarus jau nusimetę, sėklas žemėje pasėję, apklostę.	
Žiema	
Miega ir mini, kaip vasarą gražiai gyveno, kaip jauni augo, seni seno, kaip visiems gausiuose saulės spinduliuose buvo smagu klestėti.	
Apsidairiusi žemę sustingdė, ant upių ir ežerų ledo tiltus nutiesė, viską baltais sniego patalais apklojo.	

Teksto struktūros išdėstymas

Sudėliokite tekstą pagal prasmę, nutempdami teksto dalis į tinkamus laukelius. Pradėkite nuo pavadinimo. (1 taškas)

	(Pavadinimas)
Miega žiemos miegą miškas, sodas, pievos; miega ir pavasarį sapnuoja. Sapnuoja saulutę, aukštyn į dangų kylančią, iš miego visus juos žadinančią.	(Pradžia)
Žiema	
Stūkso miškai ir sodai sustingę, tūno kietoje žemėje žolės, visi žiemos miegą miega. Miega ir mini, kaip vasarą gražiai gyveno, kaip jauni augo, seni seno, kaip visiems gausiuose saulės spinduliuose buvo smagu klestėti.	(Įvykio raida)
Ateis pavasaris, atbus, kam per žiemą miegoti lemta; suoš miškas, sušlamės sodas, sužaliuos, margai pasipuoš pievos, laukai; sučiulbės sugrįžę iš šiltesnių kraštų paukšteliai.	(Pabaiga)
Atėjo žiema, apsidairė, ar visi jos laukia: ar medžiai ir žolės vasaros apdarus jau nusimetę, sėklas žemėje pasėję, apklostę. Apsidairiusi žemę sustingdė, ant upių ir ežerų ledo tiltus nutiesė, viską baltais sniego patalais apklojo.	

Kalbos pažinimas (5 taškai)

Sudarant kalbos pažinimo užduotį, aprėpiami šie aspektai:

- garsas,
- žodis,
- sakinys,
- tekstas.

Kalbos pažinimo užduotyje aprėpiami gebėjimai:

- atpažinti lietuvių kalbos garsus ir raides (pvz., *ilgieji/ trumpieji; balsiai/ priebalsiai, dvigarsiai (dvibalsiai, mišrieji dvigarsiai); tinkamos raidės įrašymas žodyje*),
- taikyti žodžių kaitymo ir darybos būdus, kalbos dalių požymius (pvz., *linksniai, skaičius, giminė, asmenavimas; reikšminės žodžio dalys; daiktavardis, būdvardis, veiksmažodis,rieveiksmis*)
- aptarti žodžių ryšius sakinyje, žodžių junginius ir sakinių rūšis (pvz., *veiksny, tarinys, kitoms sakinio dalims sakinyje keliamas klausimas; būdvardis + daiktavardis; tiesioginiai, klausiamieji, skatinamieji, vientisiniai, sudėtiniai sakiniai*)
- taikyti žinias, siejamas su tekstu, jo sandara ir stilistika (pvz., *teksto rišlumas, nuoseklumas*).

Teksto komponavimo ir kalbos pažinimo užduotys gali būti pateikiamos integruotai.

Nejtraukiamas 4 klasės mokymo(si) turinys

Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas:

- Skaitant tautosakas, grožinės vaikų literatūros kūrinius, <...> **lyginamos tradicinės ir literatūrinės pasakas**.
- Skaitant ir aptariant **poeziją**, dalijamasi įspūdžiais, gilinamasi į eilėraščio nuotaiką, ritmiką, siužeto elementus.
- Mokomasi suprasti **dramos** kūrinio savitumą <...>.
- Skaitydami ir aptardami įvairių žanrų kūrinius, mokiniai pratinasi **atpažinti pasaką, apsakymą, eilėraštį, dramą**. Tikslingai vartojamos sąvokos: drama, <...> literatūrinė pasaka, padavimas, <...> sakmė <...>.
- Mokomasi praktiškai **skirti grožinį ir negrožinį tekstą**, aiškinamasi, kuo jie skiriasi. <...> Analizuojami tekstų ypatumai <...>.

Kalbos pažinimas:

- Kalbos dalys: <...> **sinonimai, antonimai**, <...>.

Užduoties pateikimas ir vertinimas

- Užduotis pateikiama ir atliekama elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje.
- Klausimo vertė taškais pateikiama prie kiekvieno klausimo.
- Skaitymo, teksto supratimo ir literatūros bei kultūros pažinimo, o taip pat teksto komponavimo ir kalbos pažinimo užduočių vertinimas – centralizuotas; atliktos užduotys vertinamos automatiškai elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje.
- Mokinys, atlikdamas užduotis, pats nerašys teksto, todėl bendras vertinimas taškais bus pateiktas užbaigus atlikti testą.

Klausimų tipai

Klausimai gali būti **pasirenkamojo arba trumpojo atsakymo**.

Pasirenkamojo atsakymo klausimai gali būti:

- pateiktų atsakymų pasirinkimo (*su vienu ar keliais teisingais atsakymais*);
- pateiktų atsakymų porų susiejimo;
- pateiktų objektų eiliškumo nustatymo;
- objektų įkėlimo iš pateikto objektų sąrašo;
- elementų pažymėjimo pateiktoje vizualizacijoje (paveiksle, brėžinyje, diagramoje, schemoje, lentelėje).
- pateikiamas atsakymo laukas, kuriame reikia įrašyti/ pažymėti atsakymą (raidę, žodį, žodžių junginį ir pan.).

Pateiktų atsakymų pasirinkimo (su vienu teisingu atsakymu)

2. Kada pašnekovė pradėjo rinkti raktus? (1 taškas)

XVIII amžiaus pabaigoje

Prieš dešimtmetį

Po Antrojo pasaulinio karo

Prieš 42 metus

Pateiktų atsakymų pasirinkimo (su keliais teisingais atsakymais)

4. Pažymėkite **tris** teiginius, kuriais nusakoma, kaip atsirado pašnekovės raktų kolekcija. (1 taškas)

Pas močiutę rado įdomių raktų.

Raktus pirko senovinių daiktų parduotuvėse.

Užsakydavo pagaminti fabrike.

Raktus dovanojo artimieji, draugai.

Paprašydavo nukalti kalvių.

Ieškodavo raktų pajūryje.

Pateiktų atsakymų porų susiejimo

23. Kiekvieną Elzės savybę sujunkite su ją įrodančiu teiginiu. Vienas teiginys liks nepanaudotas. (1 taškas)

Elzės savybės

Darbšti

Smalsi

Sumani

Drąsi

Savybes įrodantys teiginiai

Sode pureno žemę, ketino sodinti jurginus.

Norėjo pabūti viena.

Sugalvojo, kaip saugoti raktą.

Neišsigando tamsaus ir drėgno rūšio.

Norėjo sužinoti, kur veda rūšio tunelis.

Pateiktų objektų eiliškumo nustatymo

22. Remdamiesi tekstu, sudėliokite įvykius eilės tvarka. Įkelkite korteles į tinkamas vietas. (1 taškas)

Elzė atidaro liuką.

Elzė atranda paslaptingas duris.

Elzė įsmunka į rūšį.

Elzė patenka į tunelį.

Elzė randa raktą.

1.	<input type="text"/>
2.	<input type="text"/>
3.	<input type="text"/>
4.	<input type="text"/>
5.	<input type="text"/>

Objektų įkėlimo iš pateikto objektų sąrašo (1)

14. Pagal vienus požymius raktas Elzei atrodė kaip senas, pagal kitus – kaip naujas. Įkelkite požymius į tinkamas lentelės skiltis. (1 taškas)

Įmantrios formos

Lygus

Nesurūdijęs

Žalvario spalvos

Raktas atrodė kaip senas	Raktas atrodė kaip naujas
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

Objektų įkėlimo iš pateikto objektų sąrašo (2)

9. Pabaikite sakinį, į laukelius įkeldami tinkamus kortelėse esančius žodžius. Kortelėse ne visi atsakymai teisingi. (2 taškai)

☰ apsidžiaugia ir nurimsta

☰ nusivilia

☰ bijo

☰ rami ir pasitikinti

☰ linksma

☰ supykusi

Tekste išryškėja, kaip kinta motinos jausmai: iš pradžių Daglo ieškoti ji leidžiasi

_____, priartėjus prie daubos, ji

_____, o pasirodžius Daglui ji _____

Elementų pažymėjimo pateiktoje vizualizacijoje

19. Kurioje nuotraukoje pavaizduotas rūsys labiausiai primena tekste aprašytą rūšį? (1 taškas)

Pateikiamas atsakymo laukas, kuriame reikia įrašyti/ pažymėti atsakymą (1)

7. Įrašykite praleistas raides (jų gali būti daugiau negu viena) ir pasirinkite tinkamai kartu arba skyrium parašytus žodžius. (10 taškų)

m stymas ir kalba sus ję – abiejų vystym si galima stebėti augant vaikams.

Tačiau man šioje s sajoje svarbiausia atrodo tai, kad rašymas padeda struktūruoti mintis, todėl geri rašytojai gana dažnai būna ir geri kalbėtojai. Manau, tai ir galėtų būti pa tinimas į rašymą žiūrėti rimtai.

Turime r alią galimybę daryti poveikį; daug žmonių. Be jokio paskatinimo rašome visi – įvairaus dydžio ekranuose skirtingais žanrais. Vis dėlto skaitome tai, ką parašome, neredaguojame, vietoj žinios kuriame informacinį triukšmą.

- palikti tuščią
- ne visi
- nevisi

Pateikiamas atsakymo laukas, kuriame reikia įrašyti/ pažymėti atsakymą (2)

9. Pasirinkite taisyklingą žodžio formą ar žodžių junginį. (8 taškai)

1. Šiandien netingėk ir vakare išvalyk poras batų.

2. šuniukas lakstė po pievą uostinėdamas žolės kupstus.

3. žmonių nenorėtų būti .

4. svarstėme svarbų projektą.

5. ir nuoširdžiai rėmė rengiamą parodą.

6. sutikome su visais pasiūlymais.

7. paveikti žmonės dar ilgai sėdėjo apstulbę ir nesiskirstė.

Ačiū už dėmesį!

K. Kalinausko g. 7, Vilnius, LT-03106

